

De Baptismi Sacramento.

1. EX iis quidem, quæ hætenus de sacramentis universe tradita sunt, cognosci potest, quam necessarium sit ad Christianæ religionis vel doctrinam percipiendam, vel pietatem exercendam, ea intelligere, quæ de illorum singulis credenda catholica Ecclesia proponit : sed, si quis diligentius Apostolum legerit, sine dubitatione ita statuet, perfectam baptismi cognitionem a fidelibus magnopere requiri : adeo non solum frequenter, sed gravibus verbis, et spiritu Dei plenis ejus mysterii memoriam renovat, divinitatem commendat, atque in eo Redemptoris nostri mortem, sepulturam, et resurrectionem nobis ante oculos tum ad contemplandum, tum ad imitandum constituit.
2. Quare Pastores numquam se satis multam operam, et studium in hujus sacramenti tractatione collocasse arbitrentur : verum, præter eos dies, in quibus more majorum divina baptismi mysteria potissimum explananda essent, in sabbato magnæ Paschæ, et Pentecostes, quo tempore Ecclesia snmma cum religione, maximisque cæremoniis hoc sacramentum celebrare consueverat, aliis etiam diebus occasionem captent de hoc argumento disserendi. Atque illud in primis tempus maxime opportunum ad eam rem videri poterit, si interdum, cum baptismus alicui ministrandus sit, fidelis populi multitudinem convenisse animadvertent; tunc enim facilius multo erit, si minus liceat omnia capita, quæ ad hoc sacramentum attinent, persequi, unum saltem, aut alterum docere, cum fideles earum rerum doctrinam, quam auribus percipiunt, simul etiam sacris baptismi cæremoniis expressam vident, pioque et attento animo contemplantur. Ex quo deinde fiet, ut unusquisque, iis rebus admonitus, quæ in alio geri videat, secum recordetur, qua se sponsione Deo obligaverit, cum baptismo initiatus est; simulque illud cogitet, an vita, et moribus talem se præbeat, qualem ipsa Christiani nominis professio pollicetur.

¹ Rom. VI. 3; 1. Cor. VI. 11; XII. 13; Gal. III. 27; Col. II. 12.

NOMEN. Ut igitur, quæ docenda erunt, dilucide exponantur, quænam sit baptismi natura, et substantia, aperiendum est; si prius tamen ipsius vocis significatio explicetur. Ac baptismus quidem græcum esse nomen nemo ignorat : quod etsi in sacris litteris non solum eam ablutionem, quæ cum sacramento conjuncta est, sed etiam omne ablutionis genus,¹ quod aliquando ad passionem translatum est, significat;² tamen apud Ecclesiæ scriptores non quamvis corporis ablutionem declarat, sed eam, quæ cum sacramento conjungitur, nec sine præscripta verborum forma ministratur; qua quidem significatione Apostoli ex Christi domini instituto frequentissime usi sunt.

Alia quoque nomina ad eandem rem significandam sancti Patres usurparunt. Sacramentum enim fidei appellari, quod illud suscipientes, universam Christianæ religionis fidem profiteantur, D. Augustinus testatur.³ Alii vero, quia fide corda illuminantur, quam in baptismo profitentur, hoc sacramentum illuminationem vocarunt;⁴ nam et Apostolus ita inquit : Rememoramini pristinos dies, in quibus illuminati, magnum certamen sustinuistis passionum :⁵ tempus nimirum, quo baptizati erant, significans. Chrysostomus præterea in oratione, quam ad baptizatos habuit⁶, tum expurgationem, quia per baptismum expurgamus vetus fermentum, ut simus nova conspersio,⁷ tum sepulturam, tum plantationem, tum crucem Christi nominat : quarum omnium appellationum causam ex epistola ad Romanos scripta licet colligere.⁸ Cur autem D. Dionysius⁹ principium sanctissimorum mandatorum vocaverit, perspicuum est; cum hoc sacramentum veluti janua sit, qua in Christianæ vitæ societatem ingredimur, atque ab eo divinis præceptis obtemperandi initium facimus. Atque hæc de nomine breviter exponenda erunt.

DEFINITIO. Quod autem ad rei definitionem attinet, etsi multæ ex sacris scriptoribus afferri possint, illa tamen

¹ 2. Esdr. IV. 23; Marc. VII. 4. 8. Heb. IX. 10. — ² Marc. X. 38; Luc. XII. 50. — ³ Ep. XCVIII. n. 9. — ⁴ Clemens Alex. Pæd. I. 6; Gregor. Naz. Or. XL. n. 3. — ⁵ Heb. X. 32. — ⁶ S. Chrysost. Cat. I. ad illum. n. 2. — ⁷ 1. Cor. V. 7. — ⁸ Rom. VI. 4. — ⁹ S. Dion de eccl. hier. cap. II. CAT. TRID. — 9

3. *Nomen baptismi significat ablutionem sacramentalem :*

4. *quæ etiam vocatur sacramentum fidei, illuminatio, expurgatio, sepultura.*

5. *Baptismus est*

sacramentum regenerationis per aquam in verbo.

aptior, et commodior esse videtur, quam ex verbis Domini apud Joannem, et Apostoli ad Ephesios licet intelligere; nam cum Salvator dicat : Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei :¹ et Apostolus, cum de Ecclesia loqueretur : Mundans eam lavacro aquæ in verbo :² ita fit ut recte, et apposite definiatur, baptismum esse sacramentum regenerationis per aquam in verbo. Natura enim ex Adam filii iræ nascimur,³ per baptismum vero in Christo filii misericordiæ renascimur : siquidem dedit hominibus potestatem, filios Dei fieri, iis, qui credunt in nomine ejus, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.⁴

6. Sed quibuscumque tandem verbis, baptismi naturam explicari contigerit, docendus erit populus hoc sacramentum confici ablutione, cui ex Domini salvatoris instituto certa, et solemnia verba necessario adhibentur,⁵ quemadmodum semper sancti Patres docuerunt; quod apertissimo illo D. Augustini testimonio demonstratur : Accedit verbum ad elementum, et fit sacramentum.⁶ Id vero eo diligentius monere oportebit, ne forte fideles in eum errorem inducantur, ut existiment, quod vulgo dici solitum est, aquam ipsam, quæ ad conficiendum baptismum in sacro fonte asservatur, sacramentum esse; tunc enim sacramentum baptismi dicendum est, cum aqua ad abluendum aliquem, additis verbis, quæ a Domino instituta sunt, re ipsa utimur.

Error notandus.

7. JAM vero, quoniam singula sacramenta ex materia, et forma constitui initio diximus, cum generatim de omnibus sacramentis ageretur : idcirco, quæ utraque sit in baptismo, a Pastoribus declarandum erit.

Materia baptismi est aqua naturalis,

MATERIA. Materiam igitur, sive elementum hujus sacramenti, esse omne naturalis aquæ genus, sive ea maris sit, sive fluvii, sive paludis, sive putei, aut fontis, quæ sine ulla adjunctione aqua dici solet; nam et Salvator docuit : Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei;⁷ et Apostolus inquit, Ecclesiam lavacro aquæ

¹ Joan. III. 5. — ² Ephes. V. 26. — ³ Ephes. II. 3. — ⁴ Joan. I. 13. — ⁵ Matth. XXVIII. 19. — ⁶ In Joan. tr. LXXX. n. 3. — ⁷ Joan. III. 5.

mundatam esse.¹ Et in beati Joannis epistola scriptum legimus : Tres sunt qui testimonium dant in terra : Spiritus, et aqua, et sanguis.² Quod etiam aliis sacrarum litterarum testimoniis comprobatur. Quod vero a Joanne Baptista dictum est, venturum esse Dominum, qui baptizaret in Spiritu sancto, et igne³; id quidem nullo modo de baptismi materia intelligendum est : sed vel ad intimum Spiritus sancti effectum, vel certe ad miraculum referri debet, quod die Pentecostes apparuit, cum Spiritus sanctus e cælo in apostolos ignis specie delapsus est :⁴ de quo alio loco Christus Dominus noster prædixit : Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies.⁵

Verum idem quoque a Domino tum figuris, tum prophetarum oraculis significatum esse, ex divinis scripturis animadvertimus. Diluvium enim, quo mundus purgatus est, quod multa malitia hominum esset in terra, et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum,⁶ hujus aquæ figuram, et similitudinem gessisse, apostolorum Princeps in priori epistola ostendit.⁷ Et maris rubri transitum ejusdem aquæ significationem habuisse, D. Paulus, ad Corinthios scribens, exposuit;⁸ ut interim omittamus tum Naaman Syri ablutionem,⁹ tum probaticæ piscinæ admirabilem vim,¹⁰ et alia id genus multa, in quibus hujus mysterii symbolum inesse facile apparet.

De prædictionibus autem dubitare nemo potest, quin aquæ illæ, ad quas tam liberaliter Isaias Propheta omnes sitientes invitat,¹¹ vel quas e templo egredientes Ezechiel in spiritu vidit :¹² tum præterea fons ille, quem domui David, et habitantibus Hierusalem paratum in ablutionem peccatoris, et menstruatae Zacharias prænuntiavit,¹³ ad salutarem baptismi aquam indicandam, atque exprimendam pertineant.

Quantum vero baptismi naturæ, et virtuti consentaneum fuerit, ut ejus propria materia aqua institueretur, pluribus quidem rationibus D. Hieronymus ad Oceanum scribens demonstravit.¹⁴ Sed quod ad hunc locum attinet, Pastores

8. *in veteri testamento figurata,*

9. *a Prophetis prænuntiata.*

10. *Cur aqua sit baptismi materia.*

¹ Ephes. V. 26. — ² I. Joan. V. 8. — ³ Matt. III. 11. — ⁴ Act. II. 3. — ⁵ Act. I. 5. — ⁶ Gen. VI. 5. — ⁷ I. Pet. III. 20. — ⁸ I. Cor. X. 1. — ⁹ 4. Reg. V. 14. — ¹⁰ Joan. V. 2. — ¹¹ Is. LV. 1. — ¹² Ez. XLVII. 1. — ¹³ Zach. XIII. 1. — ¹⁴ D. Hier. epist. LXIX n. 6.

docere in primis poterunt, quoniam hoc sacramentum omnibus sine ulla exceptione ad consequendam vitam necessarium erat, idcirco aquæ materiam, quæ nunquam non præsto est, atque ab omnibus facile parari potest, maxime idoneam fuisse. Deinde aqua effectum baptismi maxime significat; ut enim aqua sordes abluit, ita etiam baptismi vim, atque efficientiam, quo peccatorum maculæ eluuntur, optime demonstrat. Accedit illud, quod, quemadmodum aqua refrigerandis corporibus aptissima est, sic baptismo cupiditatum ardor magna ex parte restinguitur.

11. Illud vero animadvertendum est, quamvis aqua simplex, quæ nihil aliud admixtum habet, materia apta sit ad hoc sacramentum conficiendum, quoties scilicet baptismi ministrandi necessitas incidat, tamen ex apostolorum traditione semper in catholica Ecclesia observatum esse, ut, cum solemnibus cæremoniis baptismus conficitur, sacrum etiam chrisma addatur, quo baptismi effectum magis declarari perspicuum est. Docendus quoque erit populus, etsi aliquando incertum esse potest, utrum hæc an illa vera aqua sit, qualem sacramenti perfectio requirat; hoc tamen pro certo habendum esse, numquam ex alia materia, quam ex aquæ naturalis liquore, baptismi sacramentum ulla ratione confici posse.

12. **FORMA.** Sed duarum partium, ex quibus baptismus constare debet, postquam altera, hoc est materia, diligenter explicata fuerit, studebunt Pastores eadem diligentia formam etiam tradere, quæ est altera ejus pars maxime necessaria. In hujus autem sacramenti explicatione, eo majori cura, et studio elaborandum putabunt, quod tam sancti mysterii notitia non solum sua sponte fideles vehementer delectare potest, quod quidem in omni divinarum rerum scientia communiter evenit, verum etiam ad usus fere quotidianos summopere expetenda est. Cum enim sæpe incidant tempora, quemadmodum suo loco planius dicetur, in quibus tum ab aliis de populo, tum sæpissime a mulierculis baptismum ministrari oporteat; ita fit, ut promiscue omnibus fidelibus ea, quæ ad hujus sacramenti substantiam pertinent, cognita, et perspecta esse debeant.

*Chrisma
in baptis-
mo adhi-
bendum.*

*Baptismi
forma di-
ligenter
et sæpius
explican-
da.*

Quare dilucidis, et apertis verbis, quæ facile percipi ab omnibus possint, Pastores docebunt, hanc esse perfectam et absolutam baptismi formam: Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Ita enim a Domino, et Salvatore nostro traditum est, cum apostolis apud Matthæum præcepit: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.¹ Ex illo autem verbo, baptizantes, catholica Ecclesia, divinitus edocta, optime intellexit, in hujus sacramenti forma actionem ministri exprimentam esse: quod quidem fit, cum dicitur, Ego te baptizo. Ac quoniam, præter ministros, tum illius personam, qui baptizatur, tum principalem causam, quæ baptismum efficit, significare oportebat; idcirco illud pronomen te, et distincta divinarum personarum nomina adduntur, ut absoluta sacramenti forma iis verbis concludatur, quæ modo exposita sunt, Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Neque enim sola Filii persona, de quo a Joanne scribitur: Hic est, qui baptizat:² sed simul omnes sanctæ Trinitatis personæ ad baptismi sacramentum operantur. Quod autem, In nomine, non, In nominibus, dictum est; hoc plane declarat unam Trinitatis naturam, et divinitatem: etenim hoc loco, Nomen, ad personas non refertur, sed divinam substantiam, virtutem, et potestatem, quæ una et eadem est in tribus personis, significat.

Sed in hac forma, quam integram, et perfectam esse ostendimus, observandum est, quædam prorsus necessaria esse; quæ si omittantur, sacramentum confici non potest; quædam vero non ita necessaria, ut, si desint, sacramenti ratio non constet; cujusmodi est vox illa, Ego, cujus vis in verbo, Baptizo, continetur: imo vero in ecclesiis Græcorum variata dicendi ratione prætermitti consuevit: propterea quod nullam fieri oportere ministri mentionem judicarunt: ex quo factum est, ut in baptismo hac forma passim utantur: Baptizetur servus Christi in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti: a quibus tamen perfecte sacramentum ministrari, ex Concilii Florentini sententia, et definitione apparet, cum iis verbis satis explicetur id, quod ad baptis-

13.
*Constat
verbis:
Ego te
baptizo
in nomine
Patris,
et Filii,
et Spiritus
sancti.*

14.
*In hac
forma
non om-
nia essen-
tialia.*

¹ Matt. XXVIII. 19. — ² Joan. I. 33.

mi veritatem attinet, nimirum ablutio, quæ tunc re ipsa peragitur.

15.
*Baptis-
mus in
nomine
Christi:*

Quod si etiam aliquando tempus fuisse dicendum est, cum apostoli in nomine tantum domini Jesu Christi baptizarent; id quidem Spiritus sancti afflatu eos fecisse, exploratum nobis esse debet; ut initio nascentis Ecclesiæ Jesu Christi nomine prædicatio illustrior fieret, divinaque, et immensa ejus potestas magis celebraretur.¹ Deinde vero rem penitus introspectantes, facile intelligemus, nullam earum partium in ea forma desiderari, quæ ab ipso Salvatore præscriptæ sunt; qui enim Jesum Christum dicit, simul etiam patris personam, a quo unctus, et spiritum sanctum, quo unctus est, significat.

16.
*an ali-
quando
collatus.*

Quamquam dubium fortasse videri potest, an hujusmodi forma apostoli aliquem baptizaverint, si Ambrosii, et Basilii, sanctissimorum, et gravissimorum patrum auctoritatem sequi volumus,² qui ita baptismum in nomine Jesu Christi interpretati sunt, ut dixerint, iis verbis significari baptismum, non qui a Joanne, sed qui a Christo Domino traditus esset, tametsi a communi, et usitata forma, quæ distincta trium personarum nomina continet, apostoli non discederent. Atque hoc loquendi genere Paulus etiam in epistola ad Galatas usus videtur, cum inquit: Quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis:³ ut significaret, in fide Christi, nec alia tamen forma, quam idem Salvator et Dominus noster servandam præceperat, baptizatos esse.

17.
*Triplex
ablutionis
modus:*

HACTENUS igitur de materia, et forma, quæ ad baptismi substantiam maxime pertinent, fideles docere satis fuerit. Quoniam vero in hoc sacramento conficiendo, legitimæ etiam ablutionis rationem servari oportet; idcirco ejus quoque partis doctrina a Pastoribus tradenda est, atque ab eis breviter explicandum, communi Ecclesiæ more, et consuetudine receptum esse, ut baptismus uno aliquo ex tribus modis confici posset; nam qui hoc sacramento initiari debent, vel in aquam merguntur, vel aqua in eos infunditur, vel aquæ aspersione tinguntur. Ex his autem ritibus quicum-

*immersio,
infusio,
aspersio.*

¹ Act. II. 38; Act. VIII. 12. — ² Ambr. de Spirit. sanct. I. 3; Basil. de Spiritu sancto. cap. 12. — ³ Gal. III. 27.

que servetur, baptismum vere perfici credendum est; aqua enim in baptismo adhibetur ad significandam animæ ablutionem, quam efficit: quare baptismus ab Apostolo lavacrum appellatus est.¹ Ablutio autem non magis fit, cum aliquis aqua mergitur, quod diu a primis temporibus in Ecclesia observatum animadvertimus, quam vel aquæ effusione, quod nunc in frequenti usu positum videmus, vel aspersione, quemadmodum a Petro factum esse colligitur, cum uno die tria millia hominum ad fidei veritatem traduxit, et baptizavit.² Utrum vero unica, an trina ablutio fiat, nihil referre existimandum est; utrovis enim modo et antea in Ecclesia baptismum vere confectum esse, et nunc confici posse, ex D. Gregorii Magni epistola, ad Leandrum scripta, satis apparet.³ Retinendus est tamen a fidelibus is ritus, quem unusquisque in sua ecclesia servari animadverterit.

Atque illud præcipue monere oportet, non quamlibet corporis partem, sed potissimum caput, in quo omnes tum interiores, cum externi sensus vigent, abluendum, simulque ab eo, qui baptizat, non ante, aut post ablutionem verba sacramenti, quæ formam continent, sed eodem tempore, quo ablutio ipsa peragitur, pronuntianda esse.

18.
*Caput
abluen-
dum.*

INSTITUTIO. His expositis, conveniet præterea docere, atque in memoriam fidelium reducere, baptismum, quemadmodum et reliqua sacramenta, a Christo domino institutum esse. Hoc igitur Pastores frequenter docebunt, explicabuntque duo diversa tempora Baptismi notanda esse; alterum, cum Salvator eum instituit; alterum, cum lex de eo suscipiendo sancita est.

19.
*Baptismi
institutio
et lex:*

Ac, quod ad primum attinet, tunc a Domino hoc sacramentum institutum esse perspicitur, cum ipse a Joanne baptizatus sanctificandi virtutem aquæ tribuit; testantur enim sancti Gregorius Nazianzenus,⁴ et Augustinus,⁵ eo tempore aquæ vim generandi in spiritualem scilicet vitam datam esse. Et alio loco ita scriptum reliquit: Ex quo Christus in aqua mergitur, ex eo omnia peccata abluit aqua.⁶ Et alibi: Bapti-

*institutus
quando
Christus
a Joanne
baptiza-
tus est;*

¹ Eph. V. 26. — ² Act. II. 41. — ³ Greg. lib. I. epist. 43. — ⁴ S. Greg. Naz. Or. XXXVIII. n. 16. — ⁵ Serm. (in app.) CXXXVI. n. 1. — ⁶ Serm. CXXXV. (in app.) n. 4.

zatur Dominus, non mundari indigens, sed tactu mundæ carnis aquas mundans, ut vim abluendi habeant.¹ Atque ad eam rem illud maximo argumento esse potuit, quod tunc sanctissima Trinitas, in cuius nomine baptismus conficitur, numen suum præsens declaravit.² Vox enim Patris audita est: Filii persona aderat: et Spiritus sanctus in columbæ specie descendit: præterea cæli aperti sunt, quo nobis jam per baptismum licet ascendere. Quod si quis scire cupiat, quam ratione tanta, et tam divina virtus a Domino aquis tributa sit; id quidem humanam intelligentiam superat: hoc vero satis percipi a nobis potest, baptismo a Domino suscepto, sanctissimi, et purissimi ejus corporis tactu aquam ad baptismi salutarem usum consecratam esse, ita tamen, ut hoc sacramentum, etsi ante passionem institutum fuerit, a passione tamen, quæ omnium Christi actionum tanquam finis erat, vim, et efficientiam duxisse, credendum sit.

20.
præceptus post resurrectionem.

Sed de altero etiam, quo scilicet tempore lex de baptismo lata fuerit, nullus dubitandi locus relinquitur; nam inter sacros scriptores convenit, post Domini resurrectionem, cum apostolis præcepit: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti;³ ex eo tempore omnes homines, qui salutem æternam consecuturi erant, lege de baptismo teneri cœpisse; quod quidem ex apostolorum Principis auctoritate colligitur, cum inquit: Regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis.⁴ Idemque ex illo Pauli loco: Seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, (cum de Ecclesia loqueretur) mundans lavacro aquæ in verbo,⁵ licet cognoscere; uterque enim baptismi obligationem ad tempus, quod mortem Domini consecutum est, videtur retulisse: ut dubitandum nullo modo sit, verba etiam illa Salvatoris: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei,⁶ id ipsum tempus spectasse, quod post passionem futurum erat.

Ex iis igitur, si accurate a Pastoribus tractentur, haud dubium esse potest, quin fideles maximam in hoc sacramento dignitatem agnoscant, ac summa animi pietate ve-

¹ Amb. in Luc. (III, 21) lib. II, n. 83. — ² Matt. III, 26.; Marc. I, 20.; Luc. III, 21. — ³ Matth. XXVIII, 19. — ⁴ I. Pet. I, 3. — ⁵ Eph. V, 20. — ⁶ Joan. III, 5.

nerentur: præsertim vero cum cogitarint, præclara illa, et amplissima munera, quæ, cum Christus dominus baptizaretur, miraculorum significationibus declarata sunt, singulis, cum baptizantur, intima Spiritus sancti virtute donari, atque impertiri. Ut enim si, quemadmodum Elisæi puero contigit,¹ nobis oculi ita aperirentur, ut cælestes res intueri possemus, nemo adeo communi sensu carere putandus esset, quem divina baptismi mysteria in maximam admirationem non traderent: cur idem etiam eventurum non existimemus, cum a Pastoribus hujus sacramenti divitiæ ita expositæ fuerint, ut eas fideles si non corporis oculis, at mentis acie, fidei splendore illuminatæ, contemplari queant?

MINISTRI. Jam vero, a quibus ministris hoc sacramentum conficiatur, non utiliter modo, sed necessario tradendum videtur; tum ut ii, quibus præcipue hoc munus commissum est, illud sancte, et religiose curare studeant; tum ut ne quis, tanquam fines suos egressus, in alienam possessionem intempestive ingrediatur, vel superbe irrumpat, cum in omnibus ordinem servandum esse Apostolus admoneat.²

Doceantur igitur fideles, triplicem esse eorum ordinem: ac in primo quidem Episcopos, et sacerdotes collocandos esse; quibus datum est, ut jure suo, non extraordinaria aliqua potestate, hoc munus exercent; iis enim in apostolis præceptum est a Domino, euntes baptizate:³ quamvis Episcopi, ne graviolem illam docendi populi curam deserere cogentur, baptismi ministerium sacerdotibus relinquere soliti essent. Quod vero sacerdotes jure suo hanc functionem exercent, ita ut præsentem etiam Episcopo ministrare baptismum possint, ex doctrina Patrum, et usu Ecclesiæ constat; nam cum ad Eucharistiam consecrandam instituti sint, quæ est pacis et unitatis sacramentum: consentaneum fuit, potestatem iis dari omnia illa administrandi, per quæ necessario hujus pacis, et unitatis quilibet particeps fieri posset. Quod si aliquando Patres sacerdotibus, sine Episcopi venia, baptizandi jus permissum non esse dixerunt; id de eo baptismo, qui certis anni diebus solemnem cæremoniam administrari consueverat, intelligendum videtur.

21.
Ministri baptismi sunt in triplici ordine:

episcopi et sacerdotes ex potestate,

¹ 4. Reg. VI, 17. — ² I. Corinth. XIV, 40. — ³ Matth. XXVIII, 19.

*diaconi
ex concessu,*

Secundum ministrorum locum obtinent Diaconi; quibus, sine Episcopi, aut sacerdotis concessu, non licere hoc sacramentum administrare, plurima sanctorum Patrum decreta testantur.

Extremus ordo illorum est, qui cogente necessitate, sine solemnibus cæremoniis baptizare possunt: quo in numero sunt omnes, etiam de populo, sive mares, sive feminæ, quamcumque illi sectam profiteantur; nam et Judæis quoque, et infidelibus, et hæreticis, cum necessitas cogit, hoc munus permissum est; si tamen id efficere propositum eis fuerit, quod Ecclesia catholica in eo administrationis genere efficit. Hæc autem cum multa veterum Patrum, et Conciliorum decreta confirmarunt; tum vero a sacra Tridentina Synodo anathema in eos sancitum est, qui dicere audeant, baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum baptismum. In quo profecto summam Domini nostri bonitatem, et sapientiam licet admirari; nam cum hoc sacramentum necessario ab omnibus percipiendum sit; quemadmodum aquam ejus materiam instituit, qua nihil magis commune esse potest: sic etiam neminem ab ejus administratione excludi voluit; quamvis, ut dictum est, non omnibus liceat solemnnes cæremonias adhibere: non quidem quod ritus, aut cæremoniæ plus dignitatis, sed quod minus necessitatis, quam sacramentum, habeant. Neque vero hoc munus ita omnibus promiscue permissum esse fideles arbitrentur, quin ordinem aliquem ministrorum statuere maxime deceat; mulier enim, si mares adsint, laicus item præsentem clerico, tum clericus coram sacerdote, baptismi administrationem sibi sumere non debent. Quamquam obstetrices, quæ baptizare consueverunt, improbandæ non sunt, si interdum, præsentem aliquo viro, qui hujus sacramenti conficiendi minime peritus sit, quod alias viri magis proprium officium videretur, ipsæ exequantur.

22.
*Patrino-
rum anti-
quus u-
sus, varia*

PATRINI. Accedit autem ad eos ministros, qui, ut hæcenus declaratum est, baptismum conficiunt, aliud etiam ministrorum genus, qui ad sacram, et salutarem ablutionem celebrandam ex vetustissima catholice Ecclesie consuetu-

dine adhiberi solent; ii nunc patrini, olim susceptores, sponsos, seu fidejussores, communi vocabulo, a rerum divinarum scriptoribus vocabantur. De quorum munere, quoniam ad omnes fere laicos pertinet, accurate a Pastoribus agendum erit; ut fideles intelligant, quæ potissimum ad illud recte perficiendum necessaria sint.

In primis vero explicare oportet, quæ causa fuerit, cur ad 23.
baptismum præter sacramenti ministros patrini etiam, et *et necessi-
tas.*
susceptores adjungerentur; quod quidem optimo jure factum esse, omnibus videbitur, si meminerint, baptismum esse spirituales regenerationem, per quam filii Dei nascimur; de ea enim ita loquitur D. Petrus: Sicut modo geniti infantes rationabile sine dolo lac concupiscite.¹ Ut igitur, postquam aliquis in hanc lucem editus est, nutrice, et pædagogo indiget, quorum ope, atque opera educetur, ac doctrina, et bonis artibus erudiatur: ita etiam necesse est, ut, qui ex baptismi fonte vitam spiritualem vivere incipiunt, alicujus fidei, et prudentiæ committantur, a quo Christianæ religionis præcepta haurire, ad omnemque pietatis rationem institui possint, atque ita paulatim in Christo adolescere, donec tandem viri perfecti, juvante Domino, evadant; cum præsertim Pastoribus, qui publicæ parochiarum curationi præpositi sunt, tantum temporis non supersit, ut privatam illam curam pueros in fide erudiendi suscipere possint. Hujus autem vetustissimæ consuetudinis præclarum testimonium a D. Dionysio habemus, cum inquit: Divinis nostris ducibus (sic enim apostolos vocat) in mentem venit, et visum est suscipere infantes secundum istum sanctum modum, quod naturales parentes pueri eum cuidam docto in divinis, veluti pædagogo, traderent: sub quo, sicut sub divino patre, et salvationis sanctæ susceptore, reliquum vitæ puer degeret.² Eadem vero sententiam confirmat Higinii auctoritas.³

Quamobrem sapientissime a sancta Ecclesia constitutum est, ut non solum is, qui baptizat, cum baptizato, sed etiam susceptor cum eo, quem suscipit, et cum ejus veris parentibus affinitate devinciantur: ita ut legitima nuptiarum fœdera inter hos omnes iniri non possint, atque inita dirimantur.

24.
*Quænam
et inter
quos affi-
nitas ba-
ptismo
contraha-
tur.*

¹ 1. Pet. II. 2. — ² S. Dion. de eccl. hier. cap. VII. p. 3. § 11. — ³ Ap. Grat. p. 3. d. IV. c. 100.